

สรุปผลการดูงานการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง International and Inter-Sectoral Flow of Funds ณ ประเทศมาเลเซีย

ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง International and Inter – Sectoral Flow of Funds ซึ่งจัดขึ้นโดย The South East Asian Central Banks (SEACEN) Research and Training Centre ระหว่างวันที่ 27 – 30 กันยายน 2549 ณ ประเทศมาเลเซีย นั้น สามารถสรุปผลการดูงานได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้จัดทำบัญชีเศรษฐกิจเงินทุนระดับกลางของแต่ละประเทศเกี่ยวกับแนวคิดการจัดทำ วิธีการคำนวณ การวิเคราะห์ การนำบัญชีเศรษฐกิจเงินทุนไปใช้ในการวางแผนนโยบายเศรษฐกิจ ตลอดจนความเชื่อมโยงของบัญชีดุลการชำระเงิน (Balance of Payment , BOP) และ บัญชีฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ (International Investment Position , IIP) กับบัญชีเศรษฐกิจเงินทุน (Flow of Funds Accounts , F/F)

2. หลักสูตรการศึกษาดูงาน

Workshop on International and Inter – sectoral Flow of Funds

3. ประโยชน์ที่ได้รับ

3.1 Bank of Japan (BOJ) ได้ให้ความสำคัญกับบัญชี BOP และ F/F ในการวางแผนนโยบายทางเศรษฐกิจ โดยมีการใช้ประโยชน์จากบัญชี BOP ในการวิเคราะห์ อย่างกรณีก่อนหน้าปี 1957 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ทำให้มีการนำเข้าวัตถุดิบ เครื่องมือและเครื่องจักรเพิ่มขึ้น เพื่อนำมาขยายการผลิตตามความต้องการภายในประเทศ ทำให้ปี 1957 ญี่ปุ่นเริ่มขาดดุลการค้าระหว่างประเทศ BOJ มีการพิจารณาและแก้ไขปัญหภาวะเศรษฐกิจนั้นด้วยการออกนโยบายตรึงอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินเยนกับดอลลาร์สหรัฐฯ ไว้ที่ 360 เยนต่อดอลลาร์อยู่เป็นเวลานาน ด้วยค่าเงินเยนที่อ่อนค่า ทำให้ดุลการค้าระหว่างประเทศขาดดุลน้อยลงและเกินดุลในเวลาต่อมา นอกจากนี้ยังคงรักษาระดับเงินสำรองระหว่างประเทศไว้ด้วย

- 3.2 ได้เรียนรู้การใช้ประโยชน์จากบัญชี Flow of Funds ในภาคธุรกิจของ BOJ ในปี 1990 ที่มีการแสดงหนี้สินทางการเงิน โดยเปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างเงินกู้ (Loan) กับหุ้น (Share) โดยประเทศญี่ปุ่นมีสัดส่วน 36.8 : 36.9 ในขณะที่ประเทศสหรัฐ มีสัดส่วน 20.6 : 49.0 ทำให้ BOJ สนใจและศึกษาโครงสร้างหนี้ของสหรัฐ และพบว่า การระดมทุนของภาคธุรกิจด้วยการออกหุ้นจะดีกว่าการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินในขณะนั้น เพราะไม่ต้องรับภาระเรื่องดอกเบี้ยที่แพงกว่าการจ่ายปันผลของหุ้น ดังนั้นในปี 2005 โครงสร้างหนี้ต่อหุ้นในบัญชี F/F ของญี่ปุ่นได้ปรับเป็น 26.8 : 46.1
- 3.3 ได้เรียนรู้ถึงการพัฒนาการการจัดทำ BOP และ IIP จากผู้เชี่ยวชาญ IMF ถึงรูปแบบบัญชีที่จะนำเสนอการรายงานเหมือนกับบัญชีประชาชาติในระบบล่าสุด System of National Accounts (SNA 1993) โดยรายงานเป็นภาคสถาบัน ได้แก่ ภาคสถาบันการเงิน ภาคธุรกิจนิติบุคคล ภาครัฐบาล ภาคครัวเรือน และภาคสถาบันไม่แสวงหากำไรที่บริการภาคครัวเรือน และมีเครื่องมือทางการเงินเหมือนเดิม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะนำไปใช้ทำบัญชี Flow of Funds ในภาคต่างประเทศ (Rest of the World , RW) ได้เป็นอย่างดี ซึ่งทำให้สามารถรายงานบัญชี Flow of Funds ได้ทั้งข้อมูล Stock และข้อมูล Flow นอกจากนี้ยังแนะนำการจัดทำข้อมูลรายไตรมาส เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ
- 3.4 ส่วนการเผยแพร่ข้อมูล มีการแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1. การเผยแพร่ข้อมูลเฉพาะ FLOW 2. การเผยแพร่ข้อมูลทั้ง STOCK และ FLOW และ 3. การเผยแพร่ข้อมูลทั้ง STOCK และ FLOW รวมทั้งมีการ Reconcile ทั้ง STOCK และ FLOW ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีการเผยแพร่ข้อมูลบัญชี F/F เฉพาะ Flow เท่านั้น
- 3.5 ความเหมาะสมของรอบระยะเวลาการรายงานบัญชีเศรษฐกิจเงินทุนรายปีและรายไตรมาสที่สามารถนำไปวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และสามารถนำไปใช้ในการกำหนดวงนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการเตือนภัยทางเศรษฐกิจได้ โดยข้อมูลรายปี ควรอยู่ระหว่าง 4-9 เดือนหลังจากสิ้นปีและข้อมูลรายไตรมาส ควรอยู่ระหว่าง 9-16 สัปดาห์หลังจากสิ้นไตรมาส
- 3.6 ธนาคารกลาง (Central Bank) ของเกือบทุกประเทศมีความสะดวกในการนำข้อมูลการเงินที่หน่วยงานอื่นประมวลผลแล้ว มาจัดทำบัญชี F/F ซึ่งจะต่างกับประเทศไทยที่มี สศช. เป็นหน่วยงานจัดทำบัญชีดังกล่าว โดยจะต้องนำงบการเงินของแต่ละภาคเศรษฐกิจที่มีเป็นจำนวนมากมายาประมวลผลเอง ซึ่งขั้นตอนนี้ต้องใช้เวลามาก ทำให้การรายงานของประเทศไทยมีรอบระยะเวลาการรายงานประมาณ 15 เดือนซึ่งถือว่าล่าช้า และเจ้าหน้าที่ที่จัดทำบัญชีดังกล่าวกำลังหาวิธีปรับปรุงงาน เพื่อลดระยะเวลาของงานนี้อยู่

แสดงการจัดทำและเผยแพร่ Flow of Funds ของประเทศที่เข้าร่วมสัมมนา

ประเทศ	รายงาน		ข้อมูล Flow	ข้อมูล Stock	ระยะเวลา (เดือน)	ยังไม่ได้ ทำ
	รายปี	ราย ไตรมาส				
อินเดีย	✓		✓			
อินโดนีเซีย	✓		✓			
มาเลเซีย	✓		✓		3	
เนปาล	✓	✓			3	
ปากีสถาน	✓				12	
ฟิลิปปินส์	✓		✓		24	
ไต้หวัน	✓		✓	✓	13	
ไทย	✓		✓		15	
เกาหลี		✓	✓	✓	3	
บรูไน		✓			3	
กัมพูชา						✓
ฮ่องกง						✓
สิงคโปร์						✓
ศรีลังกา						✓
วานูอตู						✓
ปาปัวนิวกินี						✓
ฟิจิ						✓
มองโกเลีย						✓

5. ข้อคิดเห็น

การได้เข้าร่วมสัมมนาในหัวข้อเรื่องนี้ถือว่าเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้ปฏิบัติงานบัญชี F/F เนื่องจากเป็นการสัมมนาที่ตรงกับงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ทำให้เป็นการเพิ่มพูนความรู้และได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี F/F กับผู้จัดทำของประเทศอื่นๆ ในแถบอาเซียน และได้เรียนรู้แนวคิดใหม่ๆ อย่างเช่นการนำบัญชี IIP และ BOP มาใช้ในการจัดทำบัญชี F/F ตามระบบ SNA 1993 เพื่อสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์วางแผนด้านนโยบายการพัฒนาประเทศ

ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาในลักษณะดังกล่าวนี้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งในและต่างประเทศ